

Fővárosi Ítéltábla

9.Pf.20.755/2021/4.

A Fővárosi Ítéltábla a jogi képviselő neve pártfogó ügyvéd (jogi képviselő címe) által képviselt **felperes** (felperes címe) felperesnek – a **Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága** (1054 Budapest, Steindl Imre utca 8.) I. rendű és a kamarai jogtanácsos neve kamarai jogtanácsos által képviselt **Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet** (1055 Budapest, Nagy Ignác utca 5-11.) II. rendű alperesek ellen **személyiségi jog megsértése** miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2021. július 13. napján meghozott 65.P.21.312/2019/64. számú ítélete ellen a II. rendű alperes 65. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érinti. Fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és a felperes keresetét teljes egészében elutasítja. A felperes pártfogó ügyvédjének elsőfokú eljárásban felmerült díjáról hozott rendelkezést is megváltoztatva megállapítja, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének első- és másodfokú eljárásban felmerült díját a felperes viseli, míg a kereseti illeték viseléséről hozott rendelkezést helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 312.500 (háromszáztizenkétezeröttszáz) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes 2017. július 21-én előterjesztett keresetével indult eljárásban a Fővárosi Törvényszék 65.P.22.947/2017/44. számon ítéletet hozott, amelyben megállapította, hogy a II.

rendű alperes megsértette a felperes lelki egészséghez fűződő jogát és emberi méltóságát azzal, hogy 2017. július 1-től kizárólag érintésmentesség mellett tette lehetővé a felperes számára a látogatójával való kapcsolattartást, illetve nem biztosította családi látogatóhelyiség kialakításával családi látogató fogadás lehetőségét a felperesnek, továbbá hogy méltatlan körülményeket teremtett a csoportos látogató fogadásra alkalmas helyiségeiben a kommunikációt ellehetetlenítő plexilemez használatával. Az elsőfokú bíróság a II. rendű alperest a jogsértéstől eltiltotta, és kötelezte, hogy fizessen meg a felperesnek 500.000 forint sérelemdíjat. A felperes korábbi I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét elutasította, amely rendelkezés jogerőre emelkedett.

[2] A II. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.012/2019/4/II. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletének korábbi I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét elutasító, nem fellebbezett részét nem érintette, a II. rendű alperessel szembeni keresetét elbíráló részét azonban hatályon kívül helyezte, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

[3] A hatályon kívül helyezés indoka az volt, hogy az előadott nyilatkozatok alapján nem lehetett megállapítani, mi volt pontosan a felperes perben előterjesztett és az elsőfokú ítéletben elbírált keresete. Az ítéltábla azt írta elő az elsőfokú bíróságnak, hogy a per újabb tárgyalása során tisztázza, hogy mi a felperes egyértelmű, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 121. § (1) bekezdésének megfelelő keresete. Ennek keretében a felperesnek meg kell jelölnie tételesen és félreérthetetlenül, hogy mi a kereset ténybeli alapja, azaz a II. rendű alperes mely konkrét magatartását vagy mulasztását tartja jogsértőnek; tételesen és félreérthetetlenül meg kell jelölnie, hogy a konkrét II. rendű alperesi magatartás vagy mulasztás a felperes mely személyiségi jogát vagy jogait sérti; a személyiségi jogsértésnek indokát kell adnia; illetve pontosítani kell, hogy mindezen jogsértésekre tekintettel a felperes továbbra is az alapeljárás 43. sorszámú jegyzőkönyvében rögzített kérelmeket terjeszti-e elő.

[4] A megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság a felperest több alkalommal felhívta keresetpontosításra, ennek eredményeképpen a felperes végleges keresetét az 51. sorszámú beadványában terjesztette elő.

[5] 51. sorszámú végleges keresetében a felperes azt kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy a II. rendű alperes azon intézkedése, amely a beszélőhelyiségben a plexifal kialakítására irányult, a felperes és élettársa kommunikációját ellehetetlenítette, amely miatt a felperes és élettársa között az élettársi kapcsolat megszakadt, sérült a felperes Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (2) bekezdésében meghatározott emberi méltósághoz való joga és a Ptk. 2:43. § a) pontjában nevesített személyiségi jogai közül az egészséghez való joga. Kérte, hogy a bíróság a II. rendű alperest a további jogsértéstől tiltsa el, továbbá kötelezze 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére.

[6] A II. rendű alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[7] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban hozott ítéletével megállapította, hogy a II. rendű alperes azon 2017. július 1-jén bevezetett intézkedése, amely a beszélőhelyiségben a plexifal kialakítására irányult, a felperes és az élettársa kommunikációt ellehetetlenítette, és ezzel a felperes lelki egészségéhez fűződő jogát és emberi méltóságát megsértette. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 500.000 forint sérelemdíjat, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a le nem rótt 300.000 forint eljárási illetéket a Magyar Állam, a felperesi pártfogó ügyvéd díját pedig az alperes viseli.

[8] Indokolásában rögzítette, hogy a felperes keresetében nem általánosságban a beszélő helyiségben elhelyezett plexifal létesítését kifogásolta, hanem egyrészt azt, hogy válogatás nélkül mindenkire alkalmazta a II. rendű alperes ezt az intézkedést, illetve azt is sértőnek találta, amilyen kommunikációt a plexin keresztül történő kapcsolattartás lehetővé tett. Az emberi méltóságát sértő kapcsolattartási módot a plexi felhelyezésével látta megvalósulni, ami azt hordozta magában, hogy nem érinthette meg a látogatóját, és nem is jól hallotta, amit mondott, tehát a látogatóval folytatható kommunikáció ellehetetlenült. A rossz kommunikációt a felperes személyes meghallgatása során maga is előadta, de szinte valamennyi periratában megemlítette, így nem helytálló az a II. rendű alperesi érvelés, hogy erre az alapeljárásban a felperes nem is hivatkozott. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a megismételt eljárásban hozott ítélet alapjául szolgáló tényállásként továbbra is az alapperben rögzített tényállást vette figyelembe, így tényként rögzítette, hogy a felperes és élettársa nehezen kommunikáltak egymással, nem hallották lényegében egymás szavát, így az élettársi látogatások idővel ellehetetlenültek. Ennek igazolására elfogadta a felperes és élettársa nyilatkozatát, további bizonyítást nem tartott szükségesnek, mert a II. rendű alperes által csatolt felvételek a plexis asztalokról nem cáfolták, hogy nehezen lehetett hallható a látogatásokkor elhangzott szöveg. Először lyukak nélkül kellett kommunikálni, ami több ember egy helyiségben történő beszélgetésekor szinte lehetetlenné teszi az érthetőséget, nyilván ezért létesítették a lyukakat, ebből következik, hogy korábban valóban nem hallották megfelelően egymást a felek. Egyezően adta elő a felperes és hozzátartozója, hogy nem lehetett a plexihez közel hajolva beszélni, mert szóltak az örök, tehát hangosan kellett az élet minden kérdését, akár intim részleteket, problémákat is megbeszélni, így rögzíthető, hogy a kommunikáció ilyen módja az emberi méltóságot sérti. Egy helyben ülve nem moccanni, kiabálva az élet intim részleteiről beszélgetni, ez az elítéltek nem olyan korlátozása, ami arányos és szükségszerű, márpedig a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a kialakított rendszer megalázó volt-e, avagy sem. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a telefonos, illetve levelezés útján történő kapcsolattartás a személyes kontaktust nem pótolja, így a korábbi érintkezés egyértelmű és határozott, egyik napról a másikra történő megvonása olyan korlátozás volt mind a felperes, mind élettársa számára, hogy az intézkedés után egy év elteltével a kapcsolatunk megszakadt. Az elsőfokú bíróság a II. rendű alperesi jogsértés érdemi elbírálása, így az intézkedés szükséges-szükségtelen, illetve arányos-aránytalan jellege mérlegelése során nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az élettársi kapcsolat emiatt szűnt-e meg a felperes és hozzátartozója között, hisz az együttélés hiányára tekintettel jogilag élettársnak sem voltak tekinthetők. Azonban azt vizsgálta, hogy a felperes kapcsolattartási jogának szükséges és arányos korlátozása-e a tiltott tárgyak bevitelének megakadályozása érdekében a teljes érintésmentesség és ennek nyomán a létrehozott plexifal más, alternatív, szabadabb körülmények közti látogatófogadás nélkül, egyedüli kapcsolattartási formaként valamennyi elítélt, köztük a felperes számára. Bár a megismételt eljárásban a felperes bírói

felhívásra a jogsértés megállapítására irányuló pontosított kérelmében csak a plexi létesítését róttta fel a II. rendű alperesnek, az elsőfokú bíróság ezt az intézkedést a felperest ért sérelem elbírálása során azzal együtt vizsgálta, hogy ezzel az intézkedéssel ez lett az egyetlen módja a felperes és élettársa találkozásának, ami – a kommunikáció nehézségeire figyelemmel – aránytalanul korlátozta a kapcsolattartási jogát annak a felperesnek, akinek enyhébb rezsimbe tartozó elítéltként nem ugyanannyi jogának kellene lenni, mint más fogvatartottnak. Így a felperest ért átlagos elbírálással, az érintési tilalom általános érvényű bevezetésével a II. rendű alperes részéről a felperest hátrány érte, az intézkedés nem tekinthető szükségesnek és arányosnak, az a felperes személyiségi jogait aránytalanul korlátozza. Hiába biztosítja ugyanis elviekben e beszélőt a II. rendű alperes, ha azt teljes mértékben ellehetetleníti, az nem beszélő, ahol a kommunikáció nem lehetséges. A felperes enyhe rezsimbe tartozása kiérdemelt besorolás, amelybe a hozzátartozóival a beszélő mint kapcsolattartásra való jogosultság beletartozik, amelyet a II. rendű alperes a plexifallal megvont, így nem tartotta tiszteletben a felperes emberi méltóságát és az abból fakadó lelki egészséghez fűződő jogát, megalázó helyzetet teremtett, az élettársi kapcsolat tönkretételével megsértette a felperest mind emberi méltóságában, mind családi életének, kapcsolattartásának gyakorlásában. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az ítélet rendelkező részében az élettársi kapcsolat tönkretételét nem róttta fel a II. rendű alperesnek, a lelki egészségsértést már abban megállapíthatónak látta, amilyen módon biztosította a felperes és élettársa számára a beszélőket. Mivel az elítéltek jogai csorbítása körében a fokozatosságnak kell érvényesülni, a II. rendű alperesi intézkedés, illetve mulasztás a családi látogatóhelyiségek kialakítása elmaradásával jogsértőnek tekinthető a csoportos látogatások során létesített plexifallal együttesen. A felperes emberi méltóságának, annak részeként létező kapcsolattartás jogának része az, hogy az elítélt méltó körülmények között találkozzon a hozzátartozójával, ahol érdemi kommunikációt folytathatnak, és ha nem ad okot átlagos vagy az átlagtól eltérően szigorúbb intézkedésre, akkor enyhébb rezsimbe tartozó fogvatartottként joga van ahhoz, hogy ha a többi rabtársa nem érintheti meg látogatottját, ő megtehesse azt, hisz korábban is megtehetette, és nem adott okot ilyen szigorú tilalomra, így ez az ő viszonylatában szükségtelen és aránytalan a korlátozás. A sérelem megállapíthatósága nem szakkérdés, hiszen belátható, ha valaki éveken át úgy kell várjon a kedvesére, hogy csak nézheti és nem érintheti, ha beszél hozzá, nem vagy alig hallja, az a lelki állapotára kedvezőtlen hatással van. Arról, hogy hogyan élték meg a változást, a felperes és élettársa tudott nyilatkozni, így a megismételt eljárás során a felperes által beszerzett nyilatkozatok bizonyító erejét az elsőfokú bíróság nem vizsgálta.

[9] Az elsőfokú bíróság a jogsértést a fentiek okán megállapította, azonban a további jogsértéstől a II. rendű alperest nem tiltotta el, mivel a felperes időközben szabadult, ugyanakkor a Ptk. 2:52. §-a alapján részére sérelemdíjat ítélte meg. A felperes volt élettársa tanúkénti meghallgatása során előadta, hogy a felpereshez fűződő érzelmi kötődése ugyan fennáll, de a kapcsolattartás körülményei ellehetetlenítették az érdemi kommunikációt, és az érintés elmaradásával 2017. júliusát követően a kötődés megszűnt. Ezt a körülményt a bíróság a sérelemdíj mértéke megállapításánál figyelembe vette, de elsősorban azt értékelte, hogy a felperes per alatt előterjesztett családi látogatási igényére a II. rendű alperes elutasító határozatot hozott, tudva, hogy ebben a felperes egyedi elbírálás alapján részesülhetne. Ezt a magatartást annak ellenére figyelembe vette, hogy erre a felperes kereseti kérelmet a megismételt perben a megállapítás körében már nem alapított, mert a sérelmet ez a körülmény súlyosabbá tette. Figyelembe vette az érintésmentesség hosszantartó jellegét, indokolatlanságát, a megvalósítás módját a plexi nem megfelelő helyen történt kifűrésével, valamint azzal, hogy ha ahhoz közel próbáltak vele beszélni, akkor az örök az elítéltet és látogatóját leültették. Mindezen körülmények arra utalnak, hogy ugyan a II. rendű alperes a

kapcsolattartást biztosította, de indokolatlanul és az emberi méltóságot sértő módon korlátozta. Mindezekre tekintettel döntött az elsőfokú bíróság a leszállított összegű sérelemdíj megítélése mellett. Milliós nagyságrendű sérelemdíjat nem tartott volna indokoltnak, utalva arra is, hogy a huzamos intézeti tartózkodás valóban lehet oka az élettársi kapcsolat elnehezülésének, nem kizárólag a II. rendű alperesi intézkedés, tehát nem kizárólag a méltatlan körülmények szolgálhattak a kapcsolat megszűnése okául. Lényegében a felperes a megismételt eljárásban pontosított keresete alapján marasztalta a bíróság a II. rendű alperest, a kapcsolat megszűnését mint okozatot azonban nem látta a terhére róhatóknak, így a jogsértés megállapítása körében a kérelemtől e tekintetben eltért.

[10] Az ítélet ellen a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte.

[11] Kiemelte, hogy a büntetések, intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bvtv.) 172. §-a és 177. §-a rendelkezik a kapcsolattartásról, azon belül a látogatásról. A jogszabály a látogatás részletszabályait nem határozza meg, tehát nem rögzíti, hogy milyen helyiségben, milyen feltételek mellett kell megtartani, és azt sem mondja ki, hogy ennek során érintkezést kell biztosítani. Az egyes rezsimszabályokat tartalmazó 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 40. § (3) bekezdése sem rögzít semmit ezzel kapcsolatban. A 13/2017. számú BVOP utasítás mint belső szabály általánosságban, helyi sajátosságok nélkül szabályozza a látogatást. Tartalmazza ugyan a családi látogató fogadás lehetőségét, de ennek megteremtésére kötelezettséget nem ír elő, az sincs megfogalmazva, hogy a családi beszélőt kire lehet kiterjeszteni, esetleg csak gyermekes családokra. A plexifal esetében pedig úgy fogalmaz, hogy annak minimum 20 cm magasnak kell lennie. A II. rendű alperes által hozott helyi intézkedés, a 30514-3/53/2017. számú szabályozza az intézetben a kapcsolattartást. Tekintettel arra, hogy a II. rendű alperes az ország legforgalmasabb büntetés-végrehajtási intézete, a fogvatartottak mozgása jelentős, a tiltott tárgyak bekerülési aránya pedig magas. A szabályozás ehhez igazodik, így az nem aránytalanul szigorú. A II. rendű alperes hangsúlyozta, hogy a látogatás alkalmával azt kell biztosítani, hogy a fogvatartott és látogatója lássák egymást és tudjanak beszélni. Álláspontja szerint polgári bíróság az intézet rendjének és biztonságának kérdésében ismeretek hiányában döntést nem hozhat, így az ítélet, amely a biztonsági intézkedéseket bírálja, megalapozatlan. A plexi felszerelése egy folyamat eredménye volt. 2017. év elején még 20 cm magas volt, majd magasabb plexi lett felszerelve. Ezután a plexit az intézet alkalmazottai tesztelték, így a hallhatóságot segítve lyukakat fűrtak, majd ennek még jobb megteremtése érdekében 2019. évtől telefonos átbeszélőt hoztak létre. A fogvatartottak részéről a felperes kivételével nem érkezett jelzés arról, hogy a beszélő plexis formája nem biztosítja a kommunikációt, maga a felperes jelen eljárásban is végig azt sérelmezte, hogy nem tudja megérinteni az élettársát és ez vezetett az elhidegüléshez. Később hivatkozott csak arra, hogy a beszélgetés nehezített, melyre egy mondatnyi tanúvallomás volt az elsőfokú bíróság számára döntő bizonyíték. A II. rendű alperes álláspontja szerint az emberi méltóság megsértése tekintetében hiányos a kereset, a felperes nem fejtette ki, hogy azt a kapcsolattartás ilyen módon történő megvalósítása miért sértene, különös tekintettel arra, hogy a szabadságvesztés büntetés szükségszerűen együtt jár a jogok korlátozásával, a lelki egészség sérülése pedig szakkérdés, azonban az elsőfokú bíróság a felperes állítását ebben a körben minden bizonyítás nélkül elfogadta. Összefoglalva tehát: a II. rendű alperes a felperes kapcsolattartáshoz való jogát nem korlátozta jogellenesen, minden bevezetett korlátozás jogszerű volt, és nem okozott

méltánytalan sérelmet a felperesnek. Az elsőfokú bíróság azon megállapítása, mely szerint a II. rendű alperes a felperes életét tartósan elnehezítette, nem helytálló, és nem igazolt.

[12] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályában fenntartását kérte.

[13] Előadta, hogy a felperes bizonyította, a II. rendű alperes megsértette a lelki egészséghez fűződő jogát és emberi méltóságát azzal, hogy 2017. július 1-jétől kizárólag érintésmentesség mellett tette lehetővé számára a látogatójával való kapcsolattartást, illetve nem biztosította családi látogatóhelyiség kialakításával családi látogató fogadás lehetőségét, valamint méltatlan körülményeket teremtett a csoportos látogató fogadásra alkalmas helyiségeiben a kommunikációt ellehetetlenítő plexilemez használatával.

[14] A II. rendű alperes fellebbezése megalapozott.

[15] Az elsőfokú bíróság elutasította a felperes jogsértéstől történő eltiltásra irányuló keresetét, illetve a megállapítási keresetének azt a részét, mely szerint a kommunikáció ellehetetlenítése miatt a felperes és élettársa között az élettársi kapcsolat megszakadt. Ezekkel a rendelkezésekkel szemben a felek fellebbezést nem terjesztettek elő, így az ítélet ezen, keresetet elutasító része a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

[16] Az elsőfokú bíróság a felperes végleges keresetének helyt adott a korlátozottabb szövegű megállapítás körében, és a jogsérelem miatt 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte a II. rendű alperest.

[17] A Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt kiemeli, hogy az ügy iratainak áttekintése alapján egyértelmű, hogy a felperes végleges keresetét az 51. sorszámú beadvány tartalmazza, ezt a felperes megerősítette az 54. sorszámú jegyzőkönyvben és az 58. sorszámú beadványban is. Ebből az látszik, hogy a végleges keresetben a plexifal negatív hatását a felperes kizárólag a kommunikáció ellehetetlenítésében jelölte meg, azaz a korábbi beadványaiban felmerült érintésmentesség és egyéb kérdések a végleges keresetnek nem képezték részét. A kereset megfogalmazása szerint a jogsértés oka a kommunikáció ellehetetlenítésén keresztül az élettársi kapcsolat megszakadása. Az elsőfokú bíróság ítéletének szövege ebben a kérdésben ugyan ellentmondásos, de végül a [119] bekezdés szerint úgy foglalt állást, hogy a felperes és a volt élettársa közötti kapcsolat megszűnését mint okozatot nem róta a II. rendű alperes terhére, és az is teljesen egyértelmű, hogy a rendelkező részből a megállapítási keresetnek ezt a részét mellőzte. Ennek ellenére a jogsértést megállapította, holott a felperes végleges keresete az emberi méltóság és a lelki egészség megsértésének okaként pontosan az élettársi kapcsolat megszakadását jelölte meg, miután az 51. sorszámú beadványban foglalt kereset szerint azért sérült a felperes lelki egészsége és emberi méltósága, mert a II. rendű alperes a plexifal kialakításával a felperes és élettársa kommunikációját ellehetetlenítette, ami miatt a felperes és az élettársa közötti kapcsolat megszakadt. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint

abból, hogy az elsőfokú bíróság a jogsértés ezen részét nem állapította meg – amely döntése jogerős –, az következik, hogy a felperes saját előadása szerint sem áll fenn az okozati lánc az általa állított jogellenes magatartás, azaz a plexifal létesítése, és az általa állított jogsértés között, miután ezen okozati láncolatnak eleme a jogsértés bekövetkezésének okaként az élettársi kapcsolat megszakadása. Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint már önmagában az elsőfokú bíróság ezen ítéleti megállapításából a kereset elutasítása következik.

[18] Ezen kívül sem értett azonban egyet a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság jogsértéssel kapcsolatos álláspontjával. A végleges kereset tárgya az volt, hogy a felperes álláspontja szerint a II. rendű alperes által a beszélőhelyiségben létesített magas plexifal ellehetetlenítette a kommunikációt a felperes és hozzátartozója között, tehát az állított személyiségi jogi jogsértést a II. rendű alperes közhatalmi jogkörét gyakorolva követte el a kereset szerint. Ebben az esetben személyiségi jogot sértő jogellenes magatartásról akkor lehet szó, ha a közhatalmat gyakorló szerv a működésére irányadó közjogi szabályt megsérti, és ezen jogsértés egyben valamely személyiségi jog sérelmét is okozza. A II. rendű alperes ebben a körben helyesen hivatkozott arra, hogy a kapcsolattartás részletszabályait semmilyen jogszabály nem tartalmazza, pusztán arról találhatóak rendelkezések a Bvtv.-ben és a 16/2014. (XII. 19.) IM rendeletben, hogy milyen gyakorisággal, milyen időtartamban lehet látogatót fogadni, de arról nem, hogy pontosan milyen módon lehet ezt megtenni. Ebből az következik, hogy a II. rendű alperesnek ebben a körben széleskörű döntési lehetősége van, minden olyan intézkedést megtehet, ami jogszabályt nem sért. Ezért az ítéltábla egyetértett a II. rendű alperessel abban, hogy ilyen jogszabálysértés – részletszabályok híján – csak akkor valósulhat meg, ha a II. rendű alperes a látogatófogadás lényegét, azaz az érdemi kommunikációt, a beszédet valóban jelentős mértékben nehezítő intézkedést vezet be. A polgári bíróságnak arra nincs lehetősége, hogy konkrét jogszabálysértés hiányában felülmérlegelje a büntetés-végrehajtási szerv saját hatáskörben hozott intézkedését, hiszen ezzel gyakorlatilag a fogvatartottakkal kapcsolatos büntetés-végrehajtási szabályokat írta elő, amit pedig nem tehet meg. Erre tekintettel a perben kizárólag azt kellett és lehetett vizsgálni a jogsértés kapcsán – és a végleges kereset is erre irányult –, hogy ténylegesen ellehetetlenült-e a felperes és az élettársa közötti kommunikáció. Amennyiben ez megtörtént, az sérti a Bvtv. látogató fogadást előíró szabályainak lényeges tartalmát, tehát jogellenes, és egyben megvalósíthatja a kapcsolattartáshoz való jog sérelmét, bár ebben az esetben is kérdéses, hogy ez az emberi méltóság vagy a lelki egészség megsértését jelentené-e.

[19] A II. rendű alperes mindvégig vitatta, hogy a plexifal a felek közötti érdemi kommunikációt valóban nehezítené, így az ezzel kapcsolatos állításait a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperesnek kellett bizonyítania, erről az elsőfokú bíróság az 54. sorszámú jegyzőkönyvben ki is oktatta. Az elsőfokú bíróság ebben a körben elfogadta a felperes előadását és volt élettársa tanúvallomását, ez alapján a kommunikáció ellehetetlenülését megállapította, ugyanakkor a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ezen mérlegelésével nem értett egyet. A felperes a saját előadását meghaladóan két bizonyítékra hivatkozott: írásbeli nyilatkozatokra és a volt élettársa tanúvallomására.

[20] Az írásbeli nyilatkozatokkal kapcsolatban az ítéltábla rámutat, hogy bár a Pp. 166. § (1) bekezdése szerint szabad bizonyítási rendszer van, azonban nem véletlenül tartalmazza a törvény a tanúmeghallgatás részletes szabályait. Egy személy vallomása a perben akkor értékelhető érdemben bizonyítékként, ha az adott személyt a bíróság a közvetlenség elvének megfelelően meg tudja hallgatni, az adott személyhez a bíróság és az ellenérdekű fél is tud kérdéseket intézni, ellenőrizve ezzel az általa elmondottakat. A felperes által csatolt okiratokat aláíró személyekkel kapcsolatban erre nem került sor, ők pusztán rövid, sommás írásbeli nyilatkozatokat tettek, nem lehet tudni, hogy azon kívül, hogy a II. rendű alperesnél voltak fogvatartva, pontosan mi tapasztaltak az adott beszélő során, mit értenek azon, hogy az érdemi kommunikáció lehetetlen volt, mit hogyan éltek át ténylegesen, így ezek az írásbeli nyilatkozatok a felperes állítását alátámasztó bizonyítékként nem értékelhetők.

[21] A felperes volt élettársa még az alapeljárásban 2018. november 20-án, a 43. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv szerint tett tanúvallomást. A Pp. 172. § (1) bekezdése alapján a tanú a tárgyaláson és a bizonyítási eljárásnál a kihallgatása előtt nem lehet jelen. Márpedig személy1, a felperes volt élettársa a kihallgatását megelőzően végig jelen volt a 2017. november 23-án, a 2018. január 18-án és a 2018. március 20-án tartott tárgyalásokon, ráadásul nem is pusztán hallgatóságként, hanem a 6/F/1. sorszám alatt csatolt meghatalmazás alapján a felperes képviselőjeként. Ilyen körülmények között tőle elfogulatlan, értékelhető tanúvallomás nem várható, hiszen a perben – bár időközben a képviseleti joga megszűnt – a felperes képviselőjeként lépett fel, azaz érdemi jognyilatkozatot is tehetett, részére iratokat kézbesítettek, és végighallgatta a vallomását megelőző tárgyalások jelentős részét. Minderre tekintettel személy1 volt élettárs tanúvallomása alapján a jelen perben nem lehet bizonyítotttnak elfogadni semmilyen tény.

[22] A fentiekből az következik, hogy azt az állítást, hogy a plexifal miatt a beszélőn a kommunikáció ellehetetlenült, semmi más nem támasztja alá, kizárólag a felperes saját előadása. Ezzel kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla is kiemeli – amire a II. rendű alperes is hivatkozott –, hogy az alapeljárás során maga a felperes személyiségi jogi jogsértést megalapozó körülményként erre nem hivatkozott. 2017. július 21-én, tehát nagyon röviddel az intézkedés bevezetését követően benyújtott keresetlevelében ezt a körülményt meg sem említette, majd az alapeljárásban a 65.P.22.947/2017/6. számú jegyzőkönyvben tett személyes meghallgatása során sem. Abban az eljárásban a 8. sorszámú beadványában szerepel érintőlegesen a kommunikáció lehetetlensége, majd a 19. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített személyes meghallgatása során említette, hogy csak a lyukakhoz állva lehet beszélni látogatójával, illetve még a 40. sorszámú jegyzőkönyvben és 41. sorszámú iratban szerepel ez a körülmény. Ezt meghaladóan a felperesnek az alapeljárásban számos beadványa volt, többek között kifejezetten keresetet összefoglaló iratai, és az említetteken kívüli számos iratban egyáltalán nem található meg a kommunikációval kapcsolatos probléma, az itt felsoroltakban is csak érintőlegesen, említés szintjén. Ezzel szemben az alapeljárás során valamennyi beadványban azt hangsúlyozta, hogy a sérelem az érintésmentesség, és akkor még a kapcsolat megszűnését is ennek és nem kommunikáció lehetetlenségének tulajdonította. A kommunikációs problémákat részletesebben az alapeljárásban egyedül volt élettársa vetette fel, de nem a felperes képviselőjeként, hanem tanúként a 43. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv szerint. A felperes még ezt követően sem reagált akként, hogy ezt a körülményt is a kereset részévé kívánná tenni. A kommunikáció nehézsége csak a megismételt eljárás során tett nyilatkozataiban, azaz több mint két évvel a perindítást és a kapcsolat megszakadását

követően kapott jelentős hangsúlyt. A fentiek alapján az ítéltábla csak azt a következtetést tudja levonni, hogy valójában a felperes számára nem volt jelentős sérelem a kommunikáció nehézsége, miután a nagyjából két éven keresztül tartó alapeljárás során erről épphogy csak említés szintjén tett megjegyzéseket, de számos beadványában nem is említi, keresetet pedig nem alapított rá.

[23] Minderre tekintettel a kommunikáció tényleges ellehetetlenülése nem állapítható meg, így a felperes keresetének ténybeli alapját nem bizonyította. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a felperes keresetét teljes egészében elutasította.

[24] A megváltoztatott rendelkezésre tekintettel a Pp. 78. § (1) bekezdése és 239. §-a alapján a felperes köteles mind az első-, mind a másodfokú perköltség viselésére. A legmagasabb összegű kereset az elsőfokú eljárásban 5.000.000 forint volt, így a II. rendű alperes számára 32/2003. (VIII. 22) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú eljárásra 250.000 forint ügyvédi munkadíj jár. A hatályon kívül helyezéssel végződött másodfokú eljárásban az ítéltábla a II. rendű alperes perköltségét 50.000 forintban állapította meg, a jelen fellebbezési eljárás értéke pedig 500.000 forint, így az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján a II. rendű alperesi képviselőt 12.500 forint illeti meg. Az elsőfokú eljárásban 300.000 forint kereseti illeték, az eredeti fellebbezési eljárásban pedig 400.000 forint fellebbezési illeték merült fel, a megismételt eljárásban előterjesztett fellebbezés azonban az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 51. § (1) bekezdése alapján illetékmentes. Az összesen 700.000 forint le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték a felperes terhén marad, aki azonban azt a részére engedélyezett teljes személyes költségmentesség folytán a 6/1986. (VI. 26) IM rendelet 13. § (1) bekezdése alapján nem köteles megfizetni, azt a 14. § szerint az állam viseli.

Budapest, 2022. február 22.

dr. Hőbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

dr. Szabó Csilla s. k.
k.

dr. Szentpáli Judit s.

előadó bíró

bíró